

Capitolul 10: Societatea informațională și mass-media

Introducere

Conform Raportului de extindere al Comisiei Europene pentru 2025, Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul transformării digitale și al mass-media.

În perioada de raportare s-au înregistrat progrese bune, guvernul continuând să implementeze Strategia de Transformare Digitală 2023-2030 (STDM) fiind înregistrate progrese notabile în ceea ce privește toți indicatorii cheie de performanță. S-au înregistrat progrese legislative în conformitate cu acquis-ul UE privind roamingul și cerințele UE privind identificarea electronică. A fost, de asemenea, aprobat un cadru normativ pentru implementarea legii securității cibernetice.

Recomandările Comisiei din anul trecut au fost parțial implementate și rămân valabile. În anul 2026, Moldova ar trebui, în special:

→ *să asigure capacitatea instituțională pentru a continua implementarea domeniilor prioritare din cadrul STDM 2023-2030, în special pentru a alinia legislația cu standardele de protecție a datelor și securitate cibernetică, inclusiv cu Setul de instrumente al UE pentru securitatea cibernetică 5G;*

→ *să adopte și să implementeze legislația privind mass-media și serviciile digitale în conformitate cu acquis-ul UE, inclusiv Regulamentul UE privind libertatea mass-media și Regulamentul privind serviciile digitale.*

Acquis-ul european aferent Capitolului 10 „Societatea informațională și mass-media” include reguli specifice privind comunicațiile electronice, serviciile societății informaționale (în special comerțul electronic și serviciile de acces condiționat) și serviciile audiovizuale. În domeniul comunicațiilor electronice, acquis-ul urmărește eliminarea obstacolelor în calea funcționării eficiente a pieței interne pentru serviciile și rețelele de comunicații electronice, promovarea competiției și protejarea intereselor consumatorilor, inclusiv asigurarea disponibilității universale a serviciilor moderne.

În ceea ce privește politica audiovizuală, acquis-ul are ca scop instituirea unui cadru de reglementare transparent, predictibil și eficient pentru difuzarea publică și privată, în conformitate cu standardele europene. În plus, acquis-ul impune capacitatea de a participa la programele comunitare Media Plus și Media Training, care sprijină dezvoltarea și formarea în sectorul media.

Acest capitol este divizat în 9 subcapitole: Strategie, Comunicații Electronice, Servicii Digitale, Date Deschise, Servicii de încredere, Securitate Cibernetică, Mass-Media, Semiconductori și Inteligența Artificială.

Instituțiile implementatoare:

- **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării**, asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile digitalizării serviciilor publice, tehnologiei informației și economiei digitale, datelor deschise și reutilizării informațiilor, comunicațiilor electronice și poștale, securității cibernetice; **urmează să asume domeniile de politici:** inteligență artificială, semiconductori, servicii de încredere;
- **Agencia de Guvernare Electronică**, are misiunea de modernizare a serviciilor publice, prin conceptualizarea, optimizarea și oferirea soluțiilor digitale eficiente pentru creșterea accesibilității și calității acestora, implementarea cadrului de interoperabilitate, coordonarea investițiilor IT în sectorul public;

- **Agencia pentru Securitate Cibernetică**, implementează politica de stat în domeniul securității cibernetice, în vederea asigurării unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice ale furnizorilor de servicii.;
- **Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații**, este autoritatea publică centrală care reglementează activitatea în sectoarele comunicații electronice, tehnologia informației și comunicații poștale, asigură implementarea strategiilor de dezvoltare a sectoarelor nominalizate și supraveghează respectarea legislației în domeniu de către furnizorii de pe piețele de comunicații electronice și de servicii poștale. Totodată, urmează să preia rolul de Coordonator național al serviciilor digitale și autoritate competentă pentru reglementarea și supravegherea serviciilor societății informaționale.
- **Consiliul Concurenței** este desemnat în calitate de autoritate responsabilă pentru implementarea prevederilor Legii nr.53/2025 privind promovarea echității și transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online. Totodată, urmare a transunerii la nivel național a Regulamentului 2022/1925 privind piețele digitale (DMA), CC urmează să fie desemnat autoritate responsabilă de implementarea acestuia.
- **Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării** asigură securitatea spațiului informațional în fața dezinformării, manipulării și ingerințelor străine.
- **Serviciul de Informații și Securitate, responsabil** de subcapitolul Servicii de Încredere, este organul abilitat cu atribuții de supraveghere și control în domeniul identificării electronice și serviciilor de încredere. Drept instituție implementatoare intervine **Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică**, care este unicul prestator de servicii de încredere calificat în Republica Moldova.
- **Ministerul Culturii** este responsabil de subcapitolul Media, și asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate: cultură, patrimoniu național, turism și mass-media.
- **Consiliul Audiovizualului** reglementează domeniul comunicării audiovizuale în servicii liniare TV, Radio și servicii neliniare; contribuie la dezvoltarea serviciilor media audiovizuale. În ceea ce privește organismele responsabile cu supravegherea serviciilor și piețelor digitale menționăm lipsa acestor autorități.

În perioada următoare, **prioritățile aferente domeniilor incluse în Capitolul 10 sunt:**

- **În domeniul serviciilor digitale:** contracararea amenințărilor hibride și de dezinformare prin cooperare internațională și transpunerea DSA. Desemnarea coordonatorului serviciilor digitale și a altor autorități competente în contextul implementării DSA.
- Crearea cadrului normativ și capacitarea Consiliului Concurenței în calitate de autoritate competentă pe segmentul P2B și DMA.
- **În domeniul securității cibernetice** obiectivul prioritar rămâne fortificarea Agenției pentru Securitate Cibernetică prin dezvoltarea infrastructurii proprii și consolidarea resurselor umane interne. În prezent, ASC este în proces de angajare a personalului (24 unități deja angajate din 44 planificate).
- Finalizarea identificării și desemnării furnizorilor de servicii în sensul Legii 48/2023 privind securitatea cibernetică, în baza listei aprobate de Guvern (HG 860/2024) a sectoarelor și subsectoarelor critice, tipurilor și categoriilor de persoane juridice care prestează servicii în sectoarele și subsectoarele respective.

- Asigurarea implementării prevederilor HG nr. 562/2025 cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice.
- Transpunerea Acquis-ului UE privind certificarea în domeniul securității cibernetice, securitatea rețelilor 5G, actului UE privind reziliența cibernetică, cu determinarea autorității competente pentru monitorizarea cerințelor orizontale de securitate cibernetică.
- **În domeniul guvernării electronice**, prioritare sunt alinierea cadrului privind interoperabilitatea sistemelor informaționale, date deschise și reutilizare, ecosistemul de guvernanta a datelor.
- **În domeniul comunicațiilor electronice**, s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește alinierea legislației naționale la cadrul normativ al UE în acest domeniu. Printre principalele evoluții se numără:
 - A fost transpus Codul european al comunicațiilor electronice (Directiva (UE) 2018/1972) prin noua Lege a comunicațiilor electronice nr. 72/2025, care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2026.
 - A fost adoptat cadrul normativ privind reglementarea serviciilor de roaming, prin aprobarea Legii nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, care transpune Regulamentul (UE) 2022/612.

Totodată, a fost adoptată Decizia nr. 1/2025 a Consiliului de asociere UE-Republica Moldova din 4 august 2025 privind trecerea la o nouă etapă a deschiderii piețelor în ceea ce privește sectorul roamingului în rețelele publice de comunicații mobile și modificarea anexei XXVIII-B (Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații) la Acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte.

Astfel, au fost create toate premisele legislative necesare pentru aderarea Republicii Moldova la spațiul european unic „Roam Like at home”, începând cu 1 ianuarie 2026.

 - La fel, la 1 ianuarie 2026, va intra în vigoare Regulamentul privind specificarea caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 316/2025, care transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1070.
- **În domeniul serviciilor de încredere**, se finalizează elaborarea cu suportul EU4Digital a proiectului de lege pentru transpunerea EUDI (eIDAS 2.0). Totodată este în proces de implementare Portofelul European de Identitate Digitală, în vederea facilitării recunoașterii certificatelor semnăturilor electronice din RM în spațiul UE.
- **În domeniul mass-media**, pentru perioada ce urmează, comisia parlamentară de profil a anunțat drept prioritară adoptarea unei noi legi cu privire la mass-media, care să acopere presa scrisă și online, cât și transpunerea integrală a Directivei 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) prin amendarea Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018. Pentru perioada ulterioară alinierii la acquis-ul comunitar, și drept urmare a acestei alinieri, priorități sectoriale urmează să țină de: elaborarea cadrului normativ secundar aferent și implementarea acțiunilor în domeniile alfabetizării informaționale și

media, asigurării securității jurnaliștilor, dar și implementării Legii nr. 50/2024 cu privire la Fondul pentru subvenționarea mass-mediei pentru fortificarea sustenabilității economico-financiare a mass-media și, drept consecință independența acesteia. Provocările principale în domeniul mass-media îl constituie insuficiența mijloacelor financiare pentru o subvenționare efectivă a domeniului mass-media, dar și necesitatea combaterii manipulărilor informaționale și ingerințelor străine existente, propagate în special în mediul online, pe fundalul unui nivel scăzut al alfabetizării informaționale și media.

Principalele provocări legate de adoptarea Acquis-ului UE în domeniul societății informaționale:

- Rețelele 5G necesită investiții majore pentru a asigura conformitatea cu cerințele UE 5G Toolbox;
- Crearea unui organism național de certificare în domeniul securității cibernetice;
- Capacitarea coordonatorului serviciilor digitale ANRC, precum și CA, pentru a face față noilor sarcini în contextul transpunerii DSA;
- Crearea unui cadru de monitorizare și evaluare bazat pe Indicele Economiei și Societății Digitale (DESI);
- Capacitarea MDED în calitate de instituție responsabilă pentru politicile de date deschise și monitorizarea calității datelor;
- Capacitarea MDED în calitate de instituție responsabilă pentru politicile în domeniul serviciilor de încredere;
- Capacitarea entităților publice, inclusiv autorităților publice locale în generarea și prelucrarea datelor deschise;
- Capacitarea autorității de reglementare în contextul alinierii la EUDI (eIDAS 2);
- Desemnarea și capacitarea autorităților responsabile de politici în domeniile: semiconductoare și inteligența artificială.

Nivelul de aliniere a actelor UE

52018XC05 07(01)	32016D03 39	32019D078 5	32022R06 12	32022R19 25	32015R15 01	32017H 1584	32024R 2981
32015D12 93	32014D06 41	32024D034 0	32016R22 86	32023R28 54	32015R15 02	32023R 1781	32024R 2982
52021DC0 118	32008D04 77	32000L003 1	32024R13 09	32022R08 68	32015D1 984	32021R 2085	32025R 1929
52022DC0 212	32019D02 35	32022L255 5	32024H05 39	32014R09 10	32019H0 534	52022DC 0045	32025R 1943
32021R115 3	32008D04 11	32018L197 2	32020H13 07	32024R11 83	Link	32024R 1689	32025R 1944
32002D06 76	32020D14 26	32019R224 3	02007D01 76	32018R03 02	Link	32024R 0903	32025R 1945
32007D03 44	32022D01 79	32021R065 4	32020R10 70	32019L10 24	Link	32018R 1971	32025R 1946
32012D02 43	32021D10 67	32002L007 7	Link	32023R01 38	32021R08 87	31998L0 084	32025R 1572
32013D01 95	32019D07 84	32002L005 8	32018H03 34	52020DC 0066	Link	32019R 1150	32025R 1569
32017D08 99	32022D01 80	32015R212 0	32022R20 65	32018R18 07	Link	32024R269 0	32025R 1566
32016D06 87	32019D13 45	32008L006 3	32024R04 36	52019DC 0250	Link	32024R 2977	32025R 1567
32010D02 67	32022D01 72	32023R044 4	52024XC0 3014	32015R08 06	52021JC0 014	32024R 2835	32025R 0848
32022D01 73	32017D20 77	32021R123 2	32023R11 27	32015D15 05	52020JC0 018	32024R 2980	32025R 0847
32018D06 61	32022D23 24	32024R130 7	Link	32016D06 50	32024R28 47	32024R 2977	32025R 0846
32012D06 88	32021D17 30	32020H224 5	Link	32015D02 96	32019R08 81	32024R 2979	32025D145 8
32024R31 43	32024R04 82	32025R003 8					

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

10. Subcapitolul Strategie

10.1. Prezentarea generală a situației

10.1.1. Cadrul legislativ

Strategia de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, setează viziunea pentru transformarea digitală până în anul 2030 și reafirmă angajamentul Guvernului de a construi o societate digitală modernă, centrată pe cetățeni și aliniată la agenda de integrare Europeană.

Principalele domenii de intervenție ale Strategiei de Transformare Digitală a Moldovei urmează punctele cardinale ale Busolei Digitale a Uniunii Europene. Obiectivele cheie ale strategiei sunt ambițioase și orientate pe dezvoltarea durabilă a Moldovei:

1. Dezvoltarea unei societăți digitale, în care serviciile electronice să fie accesibile tuturor cetățenilor.
2. Consolidarea sectorului TIC prin investiții în cercetare și dezvoltare. Creșterea competitivității Republicii Moldova pe piața globală prin crearea unei economii inovatoare și reziliente.
3. Eficientizarea instituțiilor publice prin utilizarea pe larg a tehnologiilor digitale avansate. Guvernul trebuie să fie transparent, iar lucrul administrativ – fără hârtie.
4. Asigurarea unui mediu digital sigur și incluziv, unde datele personale sunt protejate iar securitatea cibernetică – solidă.
5. Construirea unui brand de națiune digitală prin promovarea realizărilor din acest domeniu. Punerea în evidență a potențialului nostru în sectorul tehnologiilor și crearea unei imagini pozitive a țării la nivel internațional.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării are rolul de a monitoriza și asigura implementarea strategiei. În acest sens, a fost elaborat și aprobat Programul de implementare, pentru anii 2025-2027, a Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, care prevede acțiuni concrete de realizare a obiectivelor Strategiei.

În domeniul media, principalul document de politici este Programul național de dezvoltare a mass-mediei pentru anii 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 187 din 7 iulie 2023. Republica Moldova a ratificat cele mai importante tratate internaționale ce garantează libertatea de exprimare, a opiniei și a mass-mediei, precum Declarația Universală a Drepturilor Omului (articolul 19), Convenția Europeană a Drepturilor Omului (articolul 10) și Convenția privind televiziunea transfrontalieră. La nivel național, aceste libertăți sunt consfințite în Constituția Republicii Moldova, Codul serviciilor media audiovizuale, Legea privind libertatea de exprimare, Legea Presei și Legea privind accesul la informații de interes public.

În ce privește nivelul de armonizare la legislația Uniunii, prevederile articolului 11 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene – libertate de exprimare și informare -, se regăsesc în legislația națională. Directiva Serviciilor Media Audiovizuale este preponderent transpusă, Codul serviciilor media audiovizuale (CSMA) urmând să fie amendat pentru transpunerea completă a acesteia.

Republica Moldova este aliniată la o serie de principii prevăzute în Recomandarea Comisiei privind asigurarea protecției, siguranței și împuternicirii jurnaliștilor și a altor profesioniști din mass-media din Uniunea Europeană, precum: Libertatea mass-media, Pluralismul mass-media, Siguranța jurnaliștilor, Standarde profesionale, Diversitatea și concentrarea media. Regulamentul European privind libertatea mass-mediei (EMFA) este, la fel, transpus parțial, urmând să fie făcute modificări ale cadrului legislativ privind mass-media scrisă și online, precum și amendat CSM.

*Acțiunile normative de transpunere a legislației UE aferente sub-capitolului Media au fost incluse în PNA la capitolul 23.

10.1.1.2. Capacități administrative

În calitate de autoritate centrală de specialitate și de coordonator al Capitolului 10 **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării**, prin intermediul:

- a) Direcției politici în domeniul tehnologiei informației și digitalizării
- b) Direcției politici în domeniul comunicațiilor electronice și poștale

are misiunea de a elabora, promova și coordona politicile în domeniile: tehnologiei informației, digitalizării, economiei digitale, securității cibernetice, datelor deschise și reutilizării informației din sectorul public, comunicațiilor electronice și poștale și respectiv este responsabil de următoarele subcapitole: Strategie, Comunicații Electronice, Servicii Digitale și Securitate Cibernetică. De asemenea, conform ultimelor evoluții, MDDE urmează să își asume domeniile de politici: semiconductori, inteligența artificială și serviciile de încredere.

Secretarul de Stat este președintele grupului de lucru pe Capitol, iar Consultantul Principal pentru colaborare internațională din cadrul Direcției politici în domeniul tehnologiei informației și digitalizării are rolul de Secretar al GL.

În total, în ambele direcții sunt 16 angajați, dintre care responsabili pentru:

- Șefi direcții - 2 persoane
- Tehnologia informației, societate informațională, servicii de încredere - 1 persoană
- Date deschise/reutilizare - 2 persoane
- Inteligență artificială - 1 unitate vacantă rezervată domeniului
- Digitalizarea serviciilor publice - 1 persoană;
- Economie digitală și e-comerț - 1 persoană
- Cooperare internațională și integrare europeană - 1 persoană
- Securitate Cibernetică - 4 persoane (1 unitate vacantă);
- Comunicații electronice - 4 persoane (1 unitate vacantă);
- Comunicații poștale - 1 persoană.

De asemenea, conform ultimelor evoluții, MDDE urmează să își asume domeniile de politici: semiconductori, inteligența artificială și servicii de încredere. Aceste domenii nu sunt acoperite de nici un angajat al ministerului la moment și necesită mărirea statelor de personal.

Din cadrul Ministerului Culturii Direcția politici în domeniul mass-media e responsabilă de transpunerea acquis-ului UE aferent subcapitolului Media, fiind în subordinea secretarului de stat responsabil de domeniul artei, industriei creative, turismului, educației artistice, cercetării și inovării și mass-media.

10.1.2. Planuri de viitor

10.1.2.1. Planuri legislative

Asigurarea realizării Programului de implementare, pentru anii 2025-2027, a Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 în calitate de document de politici publice pe termen mediu (3 ani) în scopul implementării obiectivelor generale stabilite de STDM, cu un plan de acțiuni în vederea consolidării unei economii digitale reziliente și aliniate la modelul Uniunii Europene, modernizării infrastructurii digitale guvernamentale, creșterii alfabetizării digitale și gradului de acceptanță a produselor TIC, este prioritatea pe termen mediu.

10.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea cu succes a prevederilor STDM și a Programului de implementare a acesteia, necesită crearea capacităților corespunzătoare în cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, dar și în cadrul Agenției pentru Guvernare Electronică. Astăzi, din lista de domenii noi asumate de MDED doar pentru domeniul datelor deschise a fost asigurată mărirea unităților de personal cu 2 unități, prin crearea unui Serviciu specializat.

Cadrul de monitorizare și evaluare a implementării prevederilor STDM se va alinia la Indicele Economiei și Societății Digitale (DESI), adaptat pentru Republica Moldova, și la alți indicatori relevanți pentru măsurarea progresului.

10.1.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Pentru realizarea obiectivelor specifice și generale ale programului, sunt necesare resurse financiare, tehnice și umane considerabile. Estimările inițiale indică un cost total de 613 mil. lei, finanțarea urmând să fie acoperită în principal din bugetul de stat, sprijinul partenerilor de dezvoltare și investițiile sectorului privat, din care 225 mil. lei sunt costuri neacoperite. Pentru activitățile neacoperite, de asemenea urmează a fi planificate resurse din bugetul de stat.

10.2. Subcapitolul Comunicații electronice

10.2.1. Prezentarea generală a situației

10.2.1.1. Cadrul legislativ

La data de 10 aprilie 2025 a fost adoptată Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025 care transpune Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice și alte acte conexe din legislația Uniunii Europene în domeniul comunicațiilor electronice.

Legea prevede crearea unui cadru legal modern și competitiv pentru dezvoltarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în Republica Moldova, adaptat realităților actuale ale sectorului, promovând investițiile în rețele de mare capacitate, extinderea conectivității și protejarea drepturilor consumatorilor.

Totodată, Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025 transpune inclusiv următoarele acte ale Uniunii Europene:

1) Regulamentul delegat (UE) 2021/654 al Comisiei din 18 decembrie 2020 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și a unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 137/2021 din 22 aprilie 2021;

2) Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 201 din 31 iulie 2002, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 de modificare a Directivei 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice, a Directivei 2002/58/CE privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului;

3) Directiva 2008/63/CE a Comisiei din 20 iunie 2008 privind concurența pe piețele echipamentelor terminale pentru telecomunicații, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 162 din 21 iunie 2008;

4) Regulamentul (UE) 2021/1232 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei 2002/58/CE în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date în scopul combaterii abuzului sexual online asupra copiilor, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 274/2021 din 30 iulie 2021;

5) Regulamentul (UE) 2024/1307 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1232 privind o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei 2002/58/CE în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date în scopul combaterii abuzului sexual online asupra copiilor, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2024/1307 din 14 mai 2024;

6) Directiva 2002/77/CE a Comisiei din 16 septembrie 2002 privind concurența pe piețele de rețele și servicii de comunicații electronice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 249 din 17 septembrie 2002;

7) art. 2 din Directiva 98/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 1998 privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 320, din 28 noiembrie 1998;

8) Regulamentul (UE) 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 de stabilire a unor măsuri privind accesul la Internetul deschis și tarifele cu amănuntul pentru comunicațiile în interiorul UE reglementate și de modificare a Directivei 2002/22/CE și a Regulamentului (UE) nr. 531/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 310 din 26 noiembrie 2015, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2018/1971 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018;

9) Regulamentul delegat (UE) 2023/444 al Comisiei din 16 decembrie 2022 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului cu măsuri de asigurare a accesului efectiv la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență către numărul european unic pentru apeluri de urgență „112”, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 65/2023 din 2 martie 2023;

10) Regulamentul (UE) 2018/1971 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) și a Agenției de sprijin pentru OAREC (Oficiul OAREC) și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1211/2009 (text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32018R1971, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 321/1 din 17 decembrie 2018.

La data de 17 aprilie 2025 a fost adoptată Legea nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, care transpune Regulamentul (UE) 2022/612 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 aprilie 2022 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE).

De asemenea, au fost aprobate două Hotărâri ale Consiliului de Administrație al ANRC:

- Nr. 16/2025 pentru stabilirea Normelor detaliate de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene
- Nr. 17/2025 de stabilire a unor norme detaliate de aplicare a politicii de utilizare rezonabilă și cu privire la metodologia de evaluare a sustenabilității furnizării serviciilor de roaming cu amănuntul la prețuri naționale cu amănuntul, precum și cu privire la cererea care urmează să fie transmisă de furnizorul de servicii de roaming în scopul evaluării respective.

La fel, în anul curent, pe 28 mai, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 316/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind specificarea caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă, care transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1070 al Comisiei din 20 iulie 2020 de specificare a caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă în temeiul articolului 57 alineatul (2) din Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice.

Până la finele anului 2026 este planificată transpunerea Regulamentului (UE) 2024/1309 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor gigabit de comunicații electronice, de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 și de abrogare a Directivei 2014/61/UE (Regulamentul privind infrastructura gigabit).

Toate actele UE privind gestionarea și utilizarea spectrului de frecvențe radio au fost transpuse prin modificările operate până în prezent în Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe prin Hotărârile Comisiei de stat pentru frecvențe radio a Republicii Moldova (ultima actualizare a intrat în vigoare la 15.09.2023).

Transpunerea actelor Uniunii Europene și armonizarea legislației naționale rămâne o prioritate în cadrul Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 829/2023.

10.2.1.2. Capacități administrative

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin Direcția politici în domeniul comunicațiilor electronice și poștale, este responsabil de elaborarea și asigurarea implementării documentelor de politici privind dezvoltarea comunicațiilor electronice, inclusiv de transpunerea acquis-ului Uniunii Europene aferent capitolului 10 pe domeniul comunicațiilor electronice.

Activitatea Direcției în domeniul comunicațiilor electronice este asigurată de către 5 persoane. Implementarea este realizată prin Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații. Aceasta asigură implementarea strategiilor de dezvoltare pentru aceste sectoare și supraveghează respectarea legislației de către furnizorii de servicii de comunicații electronice și poștale.

ANRC are, de asemenea, misiunea de a proteja drepturile și interesele legitime ale utilizatorilor finali ai serviciilor de comunicații electronice și poștale, prin promovarea concurenței pe aceste piețe, asigurarea utilizării eficiente a resurselor limitate și încurajarea investițiilor eficiente în infrastructură și inovație.

ANRC este o persoană juridică cu buget autonom și funcționează independent de furnizorii de comunicații electronice și poștale. În activitatea sa, autoritatea respectă câteva principii de bază: transparență, oportunitate, proporționalitate, forță obligatorie, neutralitate tehnologică și stabilitate. Numărul statelor de personal al ANRC este de 111 persoane, dintre

care 69 de persoane sunt nemijlocit implicate în activitățile ce vizează domeniul comunicațiilor electronice.

ANRC își îndeplinește rolul și funcțiile statutare în colaborare cu Consiliul Concurenței, inclusiv prin schimbul de informații necesare aplicării legislației privind concurența și comunicațiile electronice și poștale.

10.2.2. Planuri de viitor

10.2.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova urmează până la finele anului 2027 să transpună toate actele UE în domeniul comunicațiilor electronice, prioritare fiind Regulamentul (UE) 2024/1309 privind infrastructura gigabit; Recomandarea (UE) 2024/539 privind promovarea în materie de reglementare a conectivității la nivel de gigabit; Recomandarea (UE) 2020/1307 privind un set comun de instrumente al Uniunii pentru reducerea costului instalării rețelelor de foarte mare capacitate și asigurarea accesului în timp util și ușor pentru investiții la spectrul de frecvențe radio 5G și altele.

10.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Urmare a intrării în vigoare a noii Legi a comunicațiilor electronice nr. 72/2025, începând cu 1 ianuarie 2026, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații, în calitate sa de autoritatea publică centrală care reglementează activitatea în domeniu și asigură implementarea strategiilor de dezvoltare, va efectua un studiu geografic privind aria de acoperire a rețelelor de comunicații electronice capabile să furnizeze rețele de bandă largă.

În contextul transpunerii Regulamentului (UE) 2024/1309 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor gigabit de comunicații electronice (Regulamentul privind infrastructura gigabit), implementarea sistemului de cartografiere a acoperirii cu Internet în bandă largă și a Punctului de Informare Unic va fi asigurată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu implicarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații, în limitele competențelor sale legale, prin furnizarea de date și cooperare interinstituțională.

10.2.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede alocarea următoarelor mijloace financiare:

- Efectuarea unui studiu geografic privind aria de acoperire a rețelelor de comunicații electronice capabile să furnizeze rețele de bandă largă - 5000 mii lei (2026);
- Implementarea unui sistem de cartografiere a acoperirii cu Internet în bandă largă și a Punctului de Informare Unic - 2200 mii lei (2027).

10.3. Subcapitolul Servicii digitale

10.3.1. Prezentarea generală a situației

10.3.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova are o aliniere largă cu Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic). Această directivă fiind parțial transpusă la nivel național prin Legea 284/2004 privind serviciile societății informaționale.

Legea 284/2004 stabilește principiile de reglementare și condițiile de furnizare a serviciilor societății informaționale, răspunderea furnizorilor de servicii și a intermediarilor, precum și principiile de susținere a cooperării între Republica Moldova și alte state în procesul de furnizare a serviciilor societății informaționale. Legea se aplică furnizorilor de servicii înregistrați și/sau stabiliți în Republica Moldova, furnizorilor de servicii care își direcționează activitatea către Republica Moldova, precum și serviciilor oferite de aceștia.

La fel, a fost transpus parțial la nivel național și Regulamentul (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online prin Legea nr.53/2025 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online.

Scopul legii este de a contribui la buna funcționare a pieței prin stabilirea de norme menite să asigure faptul că întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online și utilizatorii profesionali de site-uri în relația lor cu motoarele de căutare on-line beneficiază de un grad adecvat de transparență și echitate.

Totodată, prin Legea 54/2025 privind prevenirea geoblocării nejustificate, a fost transpus parțial la nivel național și prevederile Regulamentului (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților.

10.3.1.2. Capacități administrative

În prezent, politicile și cadrul normativ în domeniul economiei digitale, inclusiv comerțului electronic, sunt promovate de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. În cadrul Direcției politicii în domeniul tehnologiei informației și digitalizării, 1 unitate de consultant principal este responsabilă pentru acest domeniu.

Totodată, nu există autorități competente pentru reglementare și supraveghere în domeniul serviciilor digitale și al piețelor digitale.

10.3.2. Planuri de viitor

10.3.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova urmează până la sfârșitul anului 2026 să se alinieze prioritar la Actul legislativ privind serviciile digitale și să asigure mecanismele de implementare la nivel național al Actului privind piețele digitale, prin modificarea Legii concurenței nr.183/2012

O parte din actele aferente subcapitolului se regăsesc și în Anexa XXVIII-B a AA (Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații), actualizată la 06.10.2023, JO L, 31.10.2023. Prin urmare, Republica Moldova se angajează să finalizeze transpunerea integrală a reglementărilor UE pe domeniul serviciilor digitale, stabilite în Anexa XXVIII-B a AA.

10.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În urma transpunerii Regulamentului 2022/2065 privind serviciile digitale (DSA) și Regulamentului 2022/1925 privind piețele digitale (DMA) la nivel național, vor fi desemnate autoritățile responsabile cu supravegherea serviciilor și piețelor digitale.

În contextul transpunerii DSA, în ce privește competența autorităților, se propune desemnarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice în calitate de coordonator al serviciilor digitale în Republica Moldova, și a Consiliului Audiovizualului în

calitate de autoritate competentă pe domeniul serviciului de platformă de partajare a materialelor video. Capacitățile ambelor instituții urmează a fi fortificate ca urmare a transpunerii regulamentelor.

Totodată, potrivit Legii nr.53/2025 privind promovarea echității și transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de serviciile de intermediere online, Consiliul Concurenței a fost desemnat în calitate de autoritate competentă pentru asigurarea respectării prevederilor legii prenotate. În acest context, autoritatea de concurență urmează să vină cu propuneri de implementare și ajustare a cadrului normativ în termenii prevăzuți de dispozițiile finale și tranzitorii a actului enunțat.

10.3.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Crearea în cadrul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice a subdiviziunii responsabile de supravegherea furnizorilor de servicii intermediare, furnizorii de servicii de găzduire și furnizorii de platforme online - 5227 mii lei (2026-2027);
- Crearea în cadrul Consiliului Audiovizualului a subdiviziunii responsabile de supravegherea serviciilor de platformă de partajare video -3524 mii lei (2026-2027)
- Crearea în cadrul Consiliului Concurenței a subdiviziunii responsabile de realizarea atribuțiilor privind echitatea, transparența și concurența pe piețele digitale - 3955 mii lei (2026-2027)
- Alocarea în cadrul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor a 2 unități în cadrul Direcției juridice pentru oferirea de consultanță consumatorilor în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a legii privind prevenirea geoblocării - 375 mii lei

10.4. Subcapitolul Date

10.4.1. Prezentarea generală a situației

10.4.1.1. Cadrul legislativ

Este de menționat că, în prezent, în Republica Moldova reutilizarea datelor din sectorul public este reglementată prin Legea nr. 305/2012 cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public, care transpune precedenta Directivă 2003/98/CE. În acest sens, în scopul armonizării cadrului legislativ național cu noile cerințe europene care urmăresc facilitarea accesului și utilizării informațiilor publice în Uniunea Europeană, a fost adoptată noua Lege cu nr. 109/2025 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public, care a transpus parțial Directiva (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public (reformare). Legea cu nr. 109/2025 reglementează raporturile care apar în procesul de reutilizare a documentelor deținute de autoritățile și instituțiile publice și/sau deținute de alte persoane juridice în numele lor în scopuri comerciale sau necomerciale și urmărește să faciliteze reutilizarea documentelor deținute de autoritățile și instituțiile publice, pe care le-au creat în cadrul propriei activități publice și care pot fi ulterior utilizate în scopuri comerciale sau necomerciale. Totodată, prevede procedura de depunere și de prelucrare a cererilor de reutilizare a informației, aspecte ce țin de

încheierea acordurilor exclusive pentru reutilizarea informațiilor, precum și categoriile tematice de seturi de date cu valoare ridicată.

În plus, alte acte normative susțin implementarea acestei legi, cum ar fi:

- Hotărârea de Guvern cu nr. 563/2025 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 109/2025 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public.
- Hotărârea de Guvern nr. 700/2014 pentru aprobarea Concepției privind principiile datelor guvernamentale deschise, care stabilește principiile datelor deschise și este esențială pentru sectorul public, asigurând transparența în sectorul dat și valorificând potențialul economic al datelor publice;
- Hotărârea de Guvern nr. 701/2014 cu privire la aprobarea Metodologiei publicării datelor guvernamentale deschise.

10.4.1.2. Capacități administrative

Legea nr. 305/2012 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, care transpune Directiva Europeană anterioară (2003/98/CE) privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, nu prevedea o autoritate responsabilă pentru politicile și reglementările din acest domeniu. Prin urmare, în contextul Legii nr. 109/2025 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public, în cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, a fost creat Serviciul politici și reglementări în domeniul datelor deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public, cu 2 unități de personal.

Astfel, atribuțiile de bază a Serviciului sunt:

1) Elaborarea și actualizarea periodic a instrucțiunilor detaliate privind publicarea informațiilor, cu scopul de a asigura uniformizarea și standardizarea procedurilor, facilitarea accesului la informații și creșterea transparenței instituționale.

2) Elaborarea normelor tehnice privind formatul și standardele pentru publicarea datelor.

3) Aprobarea listei categoriilor tematice ale seturilor de date cu valoare ridicată, cât și a seturilor de date individuale.

4) Monitorizarea implementării legii de către autoritățile/instituțiile publice conform sistemului de raportare ce urmează a fi creat.

5) Monitorizarea și coordonarea implementării procedurilor interne a instituțiilor publice pentru colectarea, gestionarea și publicarea informațiilor și evaluarea periodică a proceselor de management al informațiilor.

Agenția de Guvernare Electronică:

- Punct unic de suport care va coordona procesul de deschidere a datelor;
- Posesor al platformei de interoperabilitate (MConnect) și al portalului guvernamental unic de date deschise (data.gov.md);
- Crearea sistemului de raportare pentru autoritățile publice;
- Monitorizarea și coordonarea implementării procedurilor interne ale instituțiilor publice pentru colectarea, gestionarea și publicarea informațiilor și evaluarea periodică a proceselor de gestionare a informațiilor.

În prezent, în cadrul AGE este instituită o funcție responsabilă de menținere a portalului guvernamental unic de date deschise.

10.4.2. Planuri de viitor

10.4.2.1. Planuri legislative

Până la sfârșitul anului 2026 este planificată transpunerea mai multor acte UE în domeniu, precum Actul privind guvernanta datelor; Actul privind datele; Strategia europeană pentru date, ș.a.

10.4.2.2. Implementarea aquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea prevederilor aquis-ului în domeniu necesită extinderea și consolidarea capacităților administrative prin angajarea a mai mult persoane în cadrul MDDE a subdiviziunii responsabile de politici în domeniul datelor deschise și reutilizării informației, dar și crearea în cadrul AGE a unității de suport care va coordona procesul de deschidere a datelor.

10.4.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Modernizarea Portalului date.gov.md și popularea platformei cu seturi de date deschise - 8.944 mii lei (2025-2027)

10.5. Subcapitolul Servicii de încredere și Securitate Cibernetică

10.5.1. Prezentarea generală a situației

10.5.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova a realizat unele progrese în alinierea legislației naționale la standardele Uniunii Europene în domeniul serviciilor de încredere și al identificării electronice. Adoptarea Legii nr. 124/2022 privind serviciile de încredere, care transpune parțial Regulamentul 910/2014, oferă cadrul legal de bază pentru reglementarea activităților din acest domeniu, inclusiv recunoașterea semnăturilor electronice, sigiliilor electronice și altor instrumente de certificare digitală emise de prestatori de servicii de încredere calificați din statele membre UE. Legea 124/2022 a fost actualizată prin Legea 117/2025, ceea ce asigură deschiderea pieței moldovenești pentru furnizorii de servicii de încredere calificați din UE, simplificarea procesului de inițiere a activității pentru furnizorii de servicii de încredere calificați din UE, divizarea competențelor privind supravegherea și controlul în domeniul serviciilor de încredere, etc.

Cu suportul Comisiei Europene și prin programul EU4Digital, Moldova beneficiază de asistență tehnică pentru transpunerea Regulamentului 1183/2024 în legislația națională. Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.124/2022 care asigură alinierea la EUDI (eIDAS 2) urmează a fi promovat în anul 2026. De asemenea, AGE asigură dezvoltarea și interoperabilitatea cu Portofelele Europene de Identitate Digitală. Moldova planifică să lanseze portofelul, aliniat la standardele EU până la finele anului 2026.

Prin adoptarea Legii nr. 48/2023 *privind securitatea cibernetică*, se asigură parțial armonizarea cadrului normativ național la prevederile Directivei NIS2. Legea stabilește cadrul normativ primar și modelul de guvernanta în domeniul securității cibernetică, având ca scop asigurarea securității rețelelor și sistemelor informatice, utilizate de către persoanele juridice, publice sau private, în procesul de prestare a serviciilor considerate a fi esențiale pentru susținerea unor activități sociale și economice critice.

În vederea implementării Legii nr. 48/2023 *privind securitatea cibernetică*, a fost adoptată Legea nr. 58/2024 *pentru modificarea unor acte normative*, prin care sunt ajustate normele cuprinse în actele legislative sectoriale care reglementează activitatea viitorilor furnizori de servicii, și se asigură direct aplicarea legislației armonizate. De asemenea, cadrul normativ secundar a fost completat cu:

- Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023 *cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică*.
- Hotărârea Guvernului nr. 333/2024 *cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Consiliului coordonator în domeniul securității cibernetică*.
- Hotărârea Guvernului nr. 860/2024 *cu privire la identificarea furnizorilor de servicii*
- Hotărârea Guvernului nr. 562/2025 *cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetică de către furnizorii de servicii în sectoarele critice*

Referitor la setul de instrumente al UE pentru securitatea rețelelor 5G, în Programul Național de Aderare (PNA), a fost inclusă acțiunea privind elaborarea și aprobarea proiectului Legii *privind securitatea cibernetică a rețelelor 5G* (deadline: decembrie 2027).

Pentru punerea în aplicare a Setului de instrumente 5G în prezent este în proces de realizare Acordul de grant încheiat dintre Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Swedfund International AB privind serviciile de consultanță pentru implementarea setului de instrumente al UE pentru securitatea 5G, aprobat prin Ordinul MDED nr. 32 din 19 martie 2025 (publicat în Monitorul Oficial, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147814&lang=ro).

În acest sens, în urma unui concurs de oferte, a fost selectată oferta companiei KPMG AB pentru implementarea proiectului de consultanță privind transpunerea Setului de instrumente al UE pentru securitatea 5G în Republica Moldova.

Astfel, la data de 15.10.2025, între MDED și KPMG AB a fost semnat un contract pentru servicii de consultanță care prevede efectuarea unei evaluări a riscurilor în conformitate cu cerințele de securitate cibernetică și cu cerințele setului de instrumente al UE pentru securitatea 5G, care să aibă ca rezultat o evaluare națională cuprinzătoare a riscurilor furnizorilor (vendori), în conformitate cu recomandările setului de instrumente al UE pentru securitatea 5G; recomandările privind restricțiile/excluderile necesare ale furnizorilor (vendori) cu risc ridicat; evaluarea costurilor estimate ale punerii în aplicare a setului de instrumente al UE pentru securitatea 5G și a măsurilor de atenuare recomandate; propunerea unui mecanism de compensare pentru operatori; propunerea unui plan de punere în aplicare pentru setul de instrumente al UE pentru securitatea 5G; elaborarea unui proiect de lege pentru alinierea la setul de instrumente al UE pentru securitatea 5G.

10.5.1.2. Capacități administrative

Asigurarea capacității instituționale pentru alinierea legislației la cerințele UE privind identificarea electronică, protecția datelor și securitatea cibernetică, inclusiv utilizarea Toolbox-ului UE pentru securitatea cibernetică a rețelelor 5G - este o recomandare care se păstrează în pachetele de extindere atât din 2024, cât și din 2025.

MDED prin intermediul Secției politici în domeniul securității cibernetică din cadrul Direcției politici în domeniul tehnologiei informației și digitalizării asigură elaborarea politicilor în domeniul securității cibernetică. Activitatea Secției politici în domeniul securității cibernetică este asigurată de către 4 persoane (Șef secție - 1 unitate; consultant principal - 2 unități (1 unitate vacantă); consultant superior - 1 unitate).

Agenția pentru Securitate Cibernetică a fost înființată în decembrie 2023, având misiunea de a implementa politica de stat în domeniul securității cibernetice și de a asigura un nivel înalt de securitate al rețelelor și sistemelor IT ale furnizorilor de servicii.

Conform statului de personal aprobat, ASC dispune de un efectiv limită de 45 de persoane. ASC se află în fază activă de capacitate și dotare. La moment, în cadrul Agenției sunt angajate 24 de persoane (7 - în echipa CERT și 17 - în celelalte subdiviziuni). Totodată, sunt necesare eforturi suplimentare în vederea transmiterii și dotării sediului destinat ASC.

Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” (STISC) asigură, la nivel guvernamental, implementarea politicii statului în domeniul securității cibernetice, exercitând rolul de Centrul guvernamental de răspuns la incidentele cibernetice. În vederea executării acestei funcții, în cadrul STISC se regăsește Direcția securitate cibernetică, cu o capacitate de 21 unități de personal și 18 angajați. Direcția securitate cibernetică a fost constituită pentru furnizarea de informații și asistență beneficiarilor, pentru implementarea măsurilor în avans menite să reducă riscurile de apariție a incidentelor legate de securitatea informatică, precum și răspunsul la astfel de incidente atunci când apar.

De politicile în domeniul Serviciilor de încredere se face responsabil Serviciul de Informații și Securitate.

Implementarea acestora se realizează în special prin Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” (STISC), în calitate de gestionar al infrastructurii unice a cheii publice a Guvernului și prestator de servicii de încredere calificat acreditat de către Serviciul de Informații și Securitate, în calitate de Organ de supraveghere și control. În acest sens, STISC dispune de o direcție distinctă dedicată serviciilor de încredere. Direcția servicii de încredere, cu o capacitate de 19 unități de personal și 13 angajați, este responsabilă de: asigurarea funcționării Prestatorului de servicii de încredere calificat; asigurarea funcționării infrastructurii unice a cheii publice (PKI) a Guvernului; asigurarea prestării serviciilor de încredere pentru diferite categorii de solicitanți, conform nomenclatorului Instituției; organizarea funcționării prestatorilor de servicii de înregistrare a Prestatorului; asigurarea dezvoltării și modernizării infrastructurii Prestatorului; asigurarea corespunderii activității Prestatorului la cerințele actelor normative în vigoare în domeniul serviciilor de încredere; asigurarea conlucrării Instituției cu entități din mediul public și privat, din țară și din străinătate, pe subiecte ce țin de domeniul serviciilor de încredere și identificare electronică; promovarea serviciilor de încredere în mediul public. Suplimentar, în vederea exercitării rolului de prestator de servicii de încredere calificate, pe lângă Direcția servicii de încredere mai sunt implicați 5 angajați ai Secției vânzări, administratori de înregistrare, care sunt responsabili de identificarea solicitanților serviciilor de încredere.

10.5.2. Planuri de viitor

10.5.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova urmează în perioada următoare să se alinieze acquis-ului UE privind:

1. Directiva privind securitatea rețelelor și a sistemelor informatice (Directiva NIS 2)
2. Regulamentul privind Centrul de competențe și rețeaua de centre naționale;
3. Comunicarea Comisiei privind Academia de competențe cibernetice;
4. Regulament privind cerințele orizontale de securitate cibernetică pentru produsele cu elemente digitale (Actul privind reziliența cibernetică);
5. Securitatea cibernetică a rețelelor 5G;
6. Regulamentul privind securitatea cibernetică;

7. Regulamentul privind solidaritatea cibernetică;
8. și altele.

10.5.2.2. Implementarea aquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea prevederilor aquis-ului în domeniu necesită acțiuni complexe în vederea operaționalizării ASC. Totodată, se realizează crearea Registrului de stat al incidentelor cibernetică și instituirea Platformei de management al incidentelor cibernetică și pentru schimbul de informații.

Un alt aspect important este crearea unui mecanism național de certificare a securității cibernetică și desemnarea autorității naționale abilitate cu atribuții privind supravegherea pieței, monitorizarea respectării normelor și cerințelor stabilite de Regulamentul privind Reziliența Cibernetică.

10.5.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Implementarea Portofelului de identitate digitală în conformitate cu EUDI (Regulamentul UE 2024/1183) - 11700 mii lei.
- Crearea Registrului de stat al incidentelor cibernetică și a Sistemului informațional destinat ținerii registrului respectiv - 2000 mii lei.
- Instituirea platformei de management al incidentelor cibernetică și pentru schimbul de informații - 100 mii lei.
- Instituirea unui mecanism național de certificare a securității cibernetică care să includă un set de norme, cerințe tehnice, standarde și proceduri aplicabile certificării sau evaluării conformității produselor TIC, serviciilor TIC și proceselor TIC - 576 mii lei.
- Desemnarea autorității naționale abilitate cu atribuții privind supravegherea pieței, monitorizarea respectării normelor și cerințelor stabilite de Regulamentul privind reziliența cibernetică - 5227 mii lei.

10.6. Subcapitolul Mass-Media

10.6.1. Prezentarea generală a situației

10.6.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul mass-media include un șir de acte normative care reglementează diferite aspecte ale domeniului respectiv:

- Codul Nr. 174/2018 Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova.
- Legea Nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare.
- Legea Nr. 243/1994 Presei.
- Legea Nr. 62/2022 cu privire la publicitate.
- Legea Nr. 50/2024 cu privire la Fondul pentru subvenționarea mass-mediei.
- Legea Nr. 30/2013 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației.
- Legea Nr. 189/2024 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei pentru protecția patrimoniului audiovizual și a Protocolului la aceasta.
- Ordinul comun Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Culturii nr.701/174 din 17.05.2024 Cu privire la aprobarea Planului interministerial de integrare a acțiunilor de

Alfabetizarea Informațională și Media (AIM) în planurile de acțiuni ale instituțiilor de stat relevante pentru anii 2024-2026.

- Decizia Consiliului Audiovizualului Nr. 61/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind conținuturile audiovizuale.
- Decizia Consiliului Audiovizualului Nr. 160/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei de monitorizare a discursului care incită la ură în conținuturile media audiovizuale.
- Decizia Consiliului Audiovizualului Nr. 285/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei privind constatarea și evaluarea cazurilor de dezinformare în conținuturile audiovizuale.
- Decizia Consiliului Audiovizualului Nr. 166/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de monitorizare a programelor audiovizuale cu caracter electoral.

Prin Legea nr. [221/2025](#) (publicată în Monitorul Oficial Nr. 441-444 art. 604 pe 21.08.2025) adoptată la 10.07.2025 a fost modificat Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. [174/2018](#) (CSMA) care transpune parțial Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) (versiune codificată), CELEX: 32010L0013, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 95 din 15 aprilie 2010, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2018/1808/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 noiembrie 2018.

Amendamentele la CSMA au rezultat din propunerile prezentate în cadrul Forumului Media din decembrie 2024 de organizațiile neguvernamentale de profil. Totodată, amendamentele dau curs și vin să răspundă recomandărilor Consiliului Europei, Comisiei de la Veneția, OSCE/ODIHR și Comisiei Europene. Acestea au vizat ajustarea mecanismului de numire a membrilor autorității de reglementare și a managementului furnizorului public național de servicii media la standardele Consiliului Europei și la normele fixate în legislația UE, precum și înlăturarea unor lacune depistate în cadrul procesului de evaluare de tip screening, în raport cu noul Regulament european privind libertatea mass-media (European Media Freedom Act). De asemenea, actul normativ prevede completarea CSMA cu o serie de noțiuni noi, printre care conținut ilegal, decizie editorială, durată programată, măsurarea audienței, notficator de încredere etc., precum și furnizarea de noi definiții unor noțiuni deja existente – comunicare comercială audiovizuală, dezinformare, discurs de ură, program audiovizual etc. Pentru a proteja minorii, au fost introduse restricții la publicitatea pentru alimente nesănătoase și măsuri de verificare a vârstei pe platformele digitale.

A fost reglementată și activitatea platformelor de partajare a materialelor video. Astfel, furnizorii de platforme de partajare a materialelor video, aflați în jurisdicția Republicii Moldova, vor trebui să ia măsuri corespunzătoare pentru a proteja minorii de programele/materialele video generate de utilizatori/comunicările comerciale audiovizuale care le pot afecta dezvoltarea fizică, mintală sau morală, în special fiind vorba despre cele care conțin pornografie sau violență. Furnizorii mai au responsabilitatea să protejeze publicul larg de programele/materialele video generate de utilizatori/comunicările comerciale audiovizuale care conțin discurs de ură sau infracțiune penală (instigare publică la săvârșirea unei infracțiuni de terorism, infracțiuni legate de pornografia infantilă, infracțiuni de natură rasistă și xenofobă).

Totodată, Consiliul Audiovizualului va putea interzice retransmiterea pe teritoriul țării a serviciilor media audiovizuale, aflate în afara jurisdicției Republicii Moldova, care vor conține publicitate și teleshopping adresate în mod expres și cu o anumită regularitate publicului din țara noastră. Alte modificări ale CSMA privesc protecția surselor jurnalistice și comunicărilor

confidențiale; libertatea de recepționare a serviciilor media audiovizuale și restricțiile aferente; condițiile de retragere a licenței de emisie și a autorizației de retransmisiune.

Prin modificări aduse Codului penal și Codul contravențional (prin Legea nr. 252/2025) au fost consolidate garanțiile legale pentru protejarea libertății presei și a siguranței jurnaliștilor, cu obiectivul principal de a descuraja și sancționa eficient orice formă de presiune, intimidare sau violență împotriva jurnaliștilor în legătură cu activitatea lor profesională.

În vederea transpunerii în practică a recomandării Uniunii Europene conținută în rapoartele pe pachetul de extindere pentru Republica Moldova privind transparența proprietății, pe 19 septembrie 2025, Consiliul Audiovizualului, Ministerul Culturii și organizația germană „Global Media Registry” au semnat un Memorandum de cooperare privind transparența proprietății media. Documentul vine să asigure colaborarea instituțiilor statului, a autorităților publice și a societății civile, în cadrul inițiativei internaționale „Monitorul Proprietății Media” (Media Ownership Monitor) – un instrument care identifică și face publice informațiile despre proprietarii celor mai influente instituții media și despre interesele lor economice și politice. Documentul prevede că instituția responsabilă de politicile în media, Ministerul Culturii, va facilita accesul la date publice, va sprijini diseminarea rezultatelor și va promova alfabetizarea informațională. Autoritatea de reglementare, Consiliul Audiovizualului, va furniza informații relevante despre proprietarii furnizorilor de servicii media și sursele de finanțare ale acestora, va contextualiza informațiile despre piața media și va acorda sprijin societății civile.

În noiembrie 2024, „Global Media Registry” și „Media Guard” au lansat [Monitorul Proprietății Media – Moldova](#), în care sunt trecute entitățile juridice, dar și beneficiarii celor mai importante instituții media din R. Moldova, informații despre trecutul și afilierea lor politică. Prima ediție include 45 de instituții media, dintre care proprietarii ai 13 posturi de televiziune, 9 posturi de radio, 6 ziare și ai 17 portaluri online de știri, precum și 12 influenceri locali.

Pentru fortificarea sustenabilității economico-financiare a mass-media prin intermediul Legii nr. 50/2024 cu privire la Fondul pentru subvenționarea mass-mediei în premieră în 2025 au fost organizate 2 concursuri de subvenționare a mass-media în cadrul cărora au fost selectate spre finanțare 23 proiecte mediatice cu un buget total de subvenționare de 11 241 369, 2 lei. Cele mai multe dintre propunerile de proiect selectate vizează susținerea produselor media realizate de instituții mass-media locale/regionale atât din domenii tradiționale (TV, print), cât și online. Printre tematicile abordate de proiectele selectate se regăsesc alfabetizarea informațională și media, promovarea imaginii Republicii Moldova, a valorilor naționale, statului de drept, democrației și a integrării europene; promovarea domeniilor de interes social general (cultura autohtonă, memoria istorică, sportul, protecția mediului, specificul și produsele locale).

10.6.1.2. Capacități administrative

Formată în 2024, Direcția politici în domeniul mass-media a Ministerului Culturii are angajați 4 funcționari publici - 1 consultant principal e responsabil de domeniul cinematografie care nu este parte a capitolul 10, iar încă o poziție rămâne vacantă.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova reglementează domeniul comunicării audiovizuale și are aprobate state de personal de 59 de angajați, iar 18 funcții sunt vacante.

Capacitățile administrative ale ambelor instituții urmează să fie întărite din perspectiva resurselor umane, iar capacitățile Consiliului Audiovizualului urmează să fie consolidate și din perspectiva salarizării, pentru îndeplinirea adecvată a noilor atribuții ce derivă din amendarea Codului Serviciilor Media Audiovizuale (amendamente intrate în vigoare pe 21.08.2025) legate

de monitorizarea serviciilor media neliniare și necesitatea creării unei unități distincte în această privință în organigrama CA.

10.6.2. Planuri de viitor

10.6.2.1. Planuri legislative

În continuare, Republica Moldova urmează să întreprindă măsuri pentru alinierea legislației naționale la Regulamentul european privind libertatea mass-mediei prin adoptarea unei noi legi a mass-media, inclusiv prin extinderea cerințelor în ceea ce privește transparența proprietății și a surselor de finanțare și la presa online și cea scrisă, dar și a sporii măsurilor de protejare a profesioniștilor din domeniul media prin aprobarea planului de acțiuni în domeniul protecției jurnaliștilor, ambele acțiuni fiind reflectate în capitolul 23. De asemenea Republica Moldova urmează să modifice Codului serviciilor media audiovizuale pentru a asigura transpunerea completă a Directivei 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale).

Implementarea noii Legi cu privire la mass-media va începe odată cu intrarea în vigoare a acesteia, cu termen limită de realizare – iunie 2027. În noua lege urmează să fie stabilită instituția care va fi responsabilă de întocmirea Registrului proprietarilor serviciilor media scrise și online.

Ministerul Culturii și Consiliul Audiovizualului vor fi responsabili de elaborarea legislației conexe/a regulamentelor pentru implementarea prevederilor Regulamentului european privind libertatea mass-mediei. Consiliul Audiovizualului va avea responsabilități privind platformele de partajare video, serviciile neliniare, măsuri sporite privind protecția minorilor și măsurarea pluralismului audiovizual.

10.6.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Acțiunile normative de transpunere a legislației UE aferente subcapitolului Media au fost incluse în PNA la capitolul 23.

10.6.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Acțiunile normative de transpunere și implementare a legislației UE aferente subcapitolului Media au fost incluse în PNA la capitolul 23. Respectiv, aceste aspecte sunt reflectate în capitolul 23.

10.7. Subcapitolul Semiconductori

10.7.1. Prezentarea generală a situației

10.7.1.1. Cadrul legislativ

În Republica Moldova, sectorul semiconductoarelor se află într-o etapă incipientă, aproape inexistent, ceea ce creează un decalaj semnificativ față de cerințele europene stabilite prin legislația aferentă, inclusiv EU Chips Act. În prezent, nu există reglementări naționale care să sprijine planificarea, construirea sau operarea instalațiilor de producție de semiconductori, iar nici o autoritate publică nu este desemnată să examineze sau să avizeze astfel de cereri administrative.

Această situație subliniază nevoia unei viziuni clare pentru dezvoltarea industriei semiconductoarelor, aliniată la cerințele europene, și a unei colaborări extinse cu partenerii internaționali pentru a stimula cercetarea, dezvoltarea și atragerea de investiții în acest domeniu.

10.7.1.2. Capacități administrative

Astăzi în Republica Moldova nu există o instituție responsabilă de acest domeniu.

Ministerul Educației și Cercetării asigură implementarea politicii guvernamentale în domeniile cercetării și inovării prin intermediul Direcției Politici în Cercetare și Inovare. Aceasta elaborează cadrul politic pentru aceste domenii, consolidează relațiile de colaborare naționale și internaționale și contribuie la dezvoltarea cadrului pentru cooperarea științifică și tehnologică bilaterală și multilaterală la nivel internațional. Direcția numără 6 specialiști, toate pozițiile fiind ocupate.

Agencia Națională pentru Cercetare și Inovare implementează politica statului conform planurilor de acțiuni aprobate de Guvern în vederea realizării Programului național în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării, precum și a strategiilor sectoriale.

10.7.2. Planuri de viitor

10.7.2.1. Planuri legislative

Până la sfârșitul anului 2026 este planificată transpunerea Regulamentului UE privind cipurile și a Actului european privind cipurile.

10.7.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea prevederilor acquis-ului în domeniul semiconductoarelor necesită consolidarea capacităților administrative prin crearea unei funcții noi de consultant principal în cadrul Direcției politicii de atragere a investițiilor și dezvoltare industrială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

10.7.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Crearea funcției noi de consultant principal - 642,67 mii lei (2025-2027).

10.8. Subcapitolul Inteligența artificială

10.8.1. Prezentarea generală a situației

10.8.1.1. Cadrul legislativ

În Republica Moldova, domeniul inteligenței artificiale (IA) precum și transpunerea acquis-ului european în acest domeniu se află într-o etapă incipientă, însă există pași clari și planuri ambițioase pentru alinierea la reglementările UE, în special la Actul privind Inteligența Artificială (AI Act).

Primul cadru politic în acest domeniu este Cartea Albă privind IA și guvernanta datelor, elaborată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDDE). Aceasta oferă un punct de plecare pentru dezvoltarea legislației naționale în domeniul IA și pentru crearea unor structuri de guvernanta specifice.

Conform propunerilor la PNA, până în 2027, Moldova intenționează să transpună Actul privind IA al UE, să dezvolte propria lege națională pentru IA și să desemneze/înființeze o instituție mandată cu guvernanta IA.

10.8.1.2. Capacități administrative

Nu a fost încă identificată sau înființată o instituție responsabilă de politici în domeniu sau care să supravegheze aplicarea reglementărilor în domeniul Inteligenței Artificiale. Cu toate acestea, MDED a întreprins mai multe acțiuni pentru a pregăti cadrul normativ în domeniu.

În 2024 pe platforma Consiliului Național pentru Digitalizare a fost creat sub-consiliul pentru Guvernanța Datelor și Inteligența artificială din care fac parte instituții ale statului, societatea civilă, sectorul privat și parteneri externi. Membrii sub-consiliului în acest an au contribuit activ la elaborarea și publicarea Cărții Albe pentru Inteligență Artificială și Guvernanța Datelor. Deși cartea nu este un document de politici propriu-zis, aceasta setează viziunea statului pentru dezvoltarea cadrului normativ în acest domeniu.

De asemenea, sub-consiliul a coordonat desfășurarea unui studiu privind pregătirea sectorului public din Republica Moldova de a adopta soluții bazate pe Inteligența Artificială care a adus în lumină situația actuală privind competențele și pregătirea funcționarilor pentru adoptarea acestor soluții.

10.8.2. Planuri de viitor

10.8.2.1. Planuri legislative

Până la sfârșitul anului 2026 este planificată transpunerea Regulamentului UE privind inteligența artificială.

10.8.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea prevederilor acquis-ului în domeniul inteligenței artificiale necesită consolidarea capacităților administrative prin crearea unei funcții noi de consultant principal în Secția politici în domeniul economiei digitale și digitalizării serviciilor publice din cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

10.8.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Crearea funcției noi de consultant principal - 642,67 mii lei (2025-2027).